

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1973/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-373/23-T

Název	Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště
Sídlo	Lipová 222, 739 32 Řepiště
E-mail	reditel@ddrepiste.cz
IČO	70 305 196
Identifikátor	610 501 151
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	PhDr. Soňa Tarhoviská
Zřizovatel	Biskupství ostravsko – opavské
Místo inspekční činnosti	Lipová 222, 739 32 Řepiště
Inspekční činnost na místě	3. 10. 2023 – 5. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a zjišťování a hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště (dále „DD“ nebo „zařízení“) vykonává činnost dětského domova. V jedné rodinné skupině bylo umístěno 7 dětí. Z celkového evidenčního počtu devíti dětí tři plnily povinnou školní docházku a tři děti se vzdělávaly ve středních školách. Jedna zletilá nezaopatřená osoba zde byla umístěná na základě smlouvy o setrvání v DD do ukončení přípravy na budoucí povolání a dvě děti byly na dlouhodobém pobytu u zákonných zástupců. Pět dětí mělo diagnostikováno speciální vzdělávací potřeby.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelce zařízení, která působí na vedoucí pozici od roku 2020, se koncepční záměry rozvoje DD daří průběžně naplňovat. Částečná stabilizace pedagogického týmu a započatá estetizace vnitřních prostor zařízení se podílí na zvyšování kvality poskytovaných služeb. Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení. Vedení agendy pro provoz DD se výrazně zlepšilo a zpřehlednilo. Všichni pracovníci tak znají své kompetence, za které si zodpovídají. Plán kontrolní a hospitační činnosti je nastaven a průběžně vykonáván ředitelkou zařízení. Závěry z hospitační činnosti jsou prokazatelně vyhodnocovány a poskytují účinnou zpětnou vazbu vychovatelům. Na pravidelných poradách řeší vychovatelé organizační i vzdělávací problematiku DD, je hodnocen prospěch, chování dětí ve škole i DD a naplňování jejich specifických potřeb.

Přímou pedagogickou činnost vykonávají ve stanoveném rozsahu všichni pedagogičtí zaměstnanci. Rozpis služeb přímé pedagogické činnosti vychovatelů je funkčně nastaven. Aktuální počet pracovníků je dostačující pro provoz jedné rodinné skupiny. Péče o děti v nočních hodinách je zabezpečena nepedagogickým pracovníkem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřuje především na problematiku ústavní výchovy a rizikového chování dětí. Vedení zařízení při hospitační činnosti sleduje aplikaci dalšího vzdělávání do praxe.

Od poslední inspekční činnosti v roce 2019 zajistilo vedení zařízení výmalbu a výměnu dveří, což se projevilo ve větší estetizaci vnitřních prostor. Vybavení DD se podobá běžné domácnosti. Děti využívají pouze přízemí budovy DD, kde se nacházejí ložnice, sociální zařízení, kuchyň a velká společenská místnost pro stravování a aktivity. V ložnicích mají děti svůj prostor pro učení, odpočinek i klidové aktivity a psací stůl. Děti však nemají prostor, kde si mohou své osobní věci uzamknout. Děti, vzdělávající se ve středních školách měly ve svých pokojích k dispozici počítač. Některé části vnitřního vybavení vykazují již známky opotřebení (kuchyně, podlahová krytina). K relaxačním aktivitám slouží dětem zahrada s omezenými herními prvky, které si žádají o úpravu. Pedagogové využívají ke společným vycházkám s dětmi blízký les.

Ředitelka DD účelně hospodáří s finančními prostředky státního rozpočtu a zřizovatele, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje a jejích priorit zaměřených na vybudování zázemí pro děti, inovaci prostor a zkvalitnění ústavní péče. Finanční prostředky nad tyto zdroje jsou minimální.

DD již vytváří dobré předpoklady pro zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. Vstupy do budovy DD byly v době inspekční činnosti zabezpečeny proti vniknutí a pohybu cizích osob.

Minimální preventivní program (dále „MPP“) vychází z aktuálních potřeb dětí. Formy práce MPP jsou adekvátně založeny na podpoře vlastní aktivity dětí, pestrosti preventivní práce

s dětmi, zapojení celého pedagogického sboru. Prioritou je nastavení smysluplného trávení volného času všech dětí.

Zaměstnanci spolu s dětmi se v rámci osvojení dovedností spojených s chodem domácnosti podílejí na přípravě stravování obdobně jako v rodině. Pedagogové dbají na dodržování zásad pestrosti v souladu zdravé výživy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované činnosti v odpoledních hodinách byly vedeny s ohledem na citlivý a empatický přístup pedagogů k dětem. Vychovatelé brali v úvahu jejich zájmy, individuální potřeby a problémy každého dítěte. Plánované aktivity byly systematicky plánovány, vycházely z týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti a jednotlivé činnosti směřovaly k jejich průběžnému naplňování.

Organizace všech činností v DD je zaměřena na podporu samostatnosti a vytváření prostředí, které by co nejvíce připomínalo běžnou rodinu. Výchovně-vzdělávací aktivity začínaly postupně po návratu dětí ze školy, na odpočinek prostřednictvím volných her nebo klidových aktivit měly děti dostatek času. Starší děti přecházely k pohybovým a zájmovým aktivitám nebo k samostatným vycházkám či brigádám hned po ukončení vzdělávání v jejich kmenových školách. Do zařízení se tak vracely až v pozdějších odpoledních hodinách a po individuální přípravě na vyučování pomáhaly při přípravě večeře. Nastavený model fungování rodinné skupiny tak přispívá k upevňování správných stravovacích návyků umístěných dětí, jejich samostatnosti a finanční gramotnosti.

Většina zhlédnutých činností byla zaměřena na přípravu na vyučování, rekreační aktivity a běžné rutinní úkoly. Děti byly aktivně zapojeny do domácích činností spojených s chodem rodinné skupiny, což jim poskytovalo zkušenosti podobné běžné domácnosti. Starší děti již plně zvládaly svěřené úkoly ve skupině. Výchovně-vzdělávací aktivity probíhaly v příjemné atmosféře, kde byla patrná vzájemná tolerance a ohleduplnost mezi dětmi i dospělými. Vychovatelé podporovali děti v rozhodování a nezávislosti. Souběžné působení asistenta pedagoga s vychovatelem poskytovalo dětem se speciálními vzdělávacími potřebami individuální péči a umožňovalo úspěšné zvládnutí výchovně vzdělávacích aktivit všech členů rodinné skupiny.

Při osobních rozhovorech s dětmi převládalo pozitivní hodnocení přístupu pedagogů a obsahu činností. Děti sdělily, že mají dostatek jídla, možnost pravidelných samostatných vycházek, stejně jako možnost účastnit se aktivit mimo zařízení a komunikovat s rodinou. Používání mobilních telefonů bylo povoleno podle stanovených pravidel a děti měly zabezpečený přístup k internetu. Věděly, že mohou sdělit své stížnosti, nápady nebo problémy jakémukoli pedagogickému pracovníkovi nebo ředitelce zařízení. Sdělily, že nepotřebují schránku důvěry, protože nemají žádný důvod si stížnosti podávat. Raději upřednostňovaly osobní setkání a rozhovory s pedagogy. Dětem bylo vypláceno kapesné v souladu s příslušnými právními předpisy a obdržely osobní a peněžité dary při různých příležitostech, jako jsou narozeniny.

Při přijímání dětí do zařízení a jejich umístění do rodinných skupin byly respektovány sourozenecké vztahy a individuální potřeby dětí. Děti byly důkladně seznámeny s pravidly a provozem zařízení, stejně jako s jejich právy a povinnostmi, jak bylo zjištěno během rozhovorů a analýzy dokumentace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení dětí DD patří do kompetence vychovatelů, kteří jsou také zodpovědní za individuální řešení případných problémů v souladu s nastavenými pravidly. Při uplatňování výchovných postupů využívají vychovatelé dobrou znalost speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, což se projevuje v efektivitě vzdělávání. Interní hodnocení probíhá v rodinné skupině každodenně. K dosažení jednotnosti v hodnocení dochází převážně na základě zpětné vazby od dětí a z hospitační činnosti ředitelky zařízení. Svůj názor a návrh na změny v provozu zařízení, včetně stravování, mohou děti vyjadřovat průběžně a jejich připomínky jsou v přijímaných opatřeních patřičně zohledňovány. Pedagogové zařízení využívají k hodnocení a k podpoře jejich žádoucích vzorců chování a motivaci také opatření ve výchově. Počet udělených pozitivních opatření ve výchově byl však ve sledovaném období nízký. Negativní opatření, využívána hlavně v souvislosti s opakovanými útoky jednoho dítěte, byla udělována v souladu s nastavenými pravidly. Dopady na změnu v chování však měly pouze krátkodobě.

Pro každé dítě jsou vypracovány Programy rozvoje osobnosti dítěte s jasně stanovenými cíli k dosažení. Jejich vyhodnocení probíhá pololetně a vychází z reedukačních záznamů za dané období a děti se přiměřeně ke svému věku či speciálním vzdělávacím potřebám k němu vyjadřují. Výsledky výchovy a vzdělávání v zařízení, stejně jako výsledky ze škol, které děti navštěvují, jsou neustále monitorovány a diskutovány. Školní neúspěchy jsou aktivně řešeny vychovateli prostřednictvím pravidelné komunikace s třídními učiteli nebo vyhledáváním odborné pomoci pro děti. Vychovatelé poskytují péči dětem s komunikačními potížemi, odbornou psychologickou či psychiatrickou podporu zajišťuje zařízení externě. Spolupráce s jinými školskými zařízeními obdobného typu je však spíše sporadická a ojedinělá. Školní vzdělávací program je naplňován plánovitě, systematicky na základě činností stanovených v týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti. Uplatňovaný systém umožňuje sledovat aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí.

Pedagogové směřují děti k zdravému životnímu stylu, podporují osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti. K dosažení těchto cílů podporují u dětí sportovní dovednosti, kreativitu a zručnost. Dětem je umožněno vybrat si aktivity podle svých vlastních preferencí. Současně mají děti možnost účastnit se kroužků pořádaných externími subjekty, což jim umožňuje dostatečnou interakci se svými vrstevníky. Vzdělávání dětí je dále obohaceno jednodenními i vícedenními výlety, prázdninovými pobyty, kulturními a sportovními akcemi, diskusemi a dalšími komplexně zaměřenými aktivitami s cílem podpořit občanské dovednosti.

Zařízení systematicky připravuje děti na přechod do běžného života a věnuje jim zvýšenou pozornost před ukončením ústavní výchovy. Poskytuje možnost zletilým nezaopatřeným osobám ubytování v zařízení a aktivně jim pomáhá při hledání zaměstnání a případného bydlení. Kromě toho jim poskytuje adekvátní materiální a finanční podporu. Začlenění těchto mladých lidí do společnosti zařízení dle možností sleduje. Udržováním osobních kontaktů, telefonicky, ale i prostřednictvím sociálních sítí získávají pedagogové zařízení cennou zpětnou vazbu.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Nová ředitelka školského zařízení, jmenovaná k 30. 9. 2020, významně zlepšila a zpřehlednila vedení povinné dokumentace a přispěla k větší estetizaci vnitřního prostředí dětského domova.
- Pedagogický tým se již částečně stabilizoval, stále však dochází k průběžným změnám v jeho složení. Počet pracovníků je adekvátní pro provoz jedné rodinné skupiny.

Silné stránky

- Pedagogové vytvářejí příjemnou a téměř rodinnou atmosféru, komunikace zaměstnanců s dětmi je vstřícná a respektuje jejich vztahové a emoční potřeby. (1.4)
- Systematická provázanost tematických plánů a týdenních programů výchovně vzdělávací činnosti vede k naplňování deklarovaných kompetencí ve školním vzdělávacím programu. (4.4)
- Kontrolní a hospitační činnost vede ke zvyšování kvality poskytované péče. (2.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Úprava venkovního prostředí (zahrady) i vnitřního vybavení (kuchyně) vyžaduje modernizaci. (2.4)
- Zařízení nepodporuje zapojení pedagogů a dětí do společných projektů s jinými zařízeními či partnery. (1.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Pokračovat v nastavené koncepci modernizace a úprav školského zařízení. Zajistit dětem uzamykatelný prostor pro úschovu svých osobních věcí.
- Rozšířit možnost efektivní spolupráce např. s jinými dětskými domovy či zájmovými organizacemi za účelem rozšíření nabídky činností pro děti, tak i možné výměny zkušeností vychovatelů.
- Zapojit dětský domov do projektové činnosti s cílem navýšení finančních prostředků.
- Preferovat kladná opatření ve výchově.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínce, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Jmenovací dekret ředitelky školské právnické osoby Dětský domov bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště s účinností od 30. 9. 2023 (prodloužení)
2. Školní vzdělávací program Dětského domova bl. Marie Antoníny Kratochvílové, Řepiště ze dne 18. 1. 2016, aktualizace dne 30. 8. 2022
3. Koncepční záměry rozvoje Dětského domova
4. Minimální preventivní program ve školním roce 2023/2024
5. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti a tematické plány pro školní rok 2023/2024
6. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
7. Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2022/2023, 2023/2024 (vzorek)
8. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Personální dokumentace (vzorek)
10. Osobní spisy dětí (vzorek)
11. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám dětského domova a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí pro školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu
Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka
Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor
Mgr. Jan Pokorný, školní inspektor

13. 10. 2023